

บทที่ 5

สรุปและ เสนอแนะ

ข้อมูลทางการบัญชีใช้ เป็นเครื่องวัดผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาที่ผ่านมา จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมภายในและระบบบัญชีที่ดี เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจงานการบริหารงาน และอาจจะใช้เป็นหลักฐานการวางแผนงานในอนาคต

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า โรงงานเพียง ไม่มีระบบบัญชีและการควบคุมภายในที่ดีที่จะช่วยในการคิดต้นทุนของผลิตภัณฑ์ในแต่ละงานผลิตซึ่งผ่านกรรมวิธีการผลิตหลายขั้นตอนจนเป็นสินค้าสำเร็จรูปได้อย่างเหมาะสม และนอกจากนั้นยังไม่มีวิธีการควบคุมต้นทุนการผลิต รายได้และค่าใช้จ่าย ตลอดจนสินทรัพย์อื่น ๆ ที่ดีเพียงพอด้วย

ระบบบัญชีที่เสนอแนะ เป็นระบบบัญชีที่จัดทำขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น และพอสรุปได้ในแต่ละเรื่อง ดังนี้

1. การดำเนินงานทั่วไป

ให้มีการจัดโครงสร้างของฝ่ายอำนวยการใหม่ เพื่อเป็นการแบ่งแยกหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อยับยั้งการทุจริตอันเกิดจากพนักงานคนเดียวคนหนึ่งทำงานซ้ำตั้งแต่ต้นจนจบ สำหรับการบันทึกบัญชีกำหนดให้มีสมุดบัญชี ซึ่งประกอบด้วย สมุดรายวันเฉพาะ และสมุดรายวันทั่วไป โดยบัญชีแยกประเภททุกบัญชีมีการกำหนดค่าให้มีบัญชีระบุชื่อ และรหัสบัญชีที่จะช่วยในการบันทึกรายการและการจัดหางบการเงินสะดวกยิ่งขึ้น

2. การควบคุมการขายและลูกหนี้

เจ้าหนี้มีแผนกขาย เพื่อดำเนินการควบคุมการขายสินค้า โดยจัดทำใบส่งของ และให้แผนกบัญชีตรวจสอบราคาสินค้า จำนวนเงินรวมในใบส่งของที่แผนกขายจัดขึ้นทุกฉบับ เพื่อให้แน่ใจว่าได้รับชำระเงินค่าขายสินค้าที่ขายไปตามใบส่งของทุกฉบับครบถ้วน นอกจากนี้เจ้าหนี้มีแผนกบัญชีคุมสินค้า เพื่อบันทึกการรับ-จ่ายสินค้าสำเร็จรูปในบัญชีคุมสินค้าสำเร็จรูป เพื่อเปรียบเทียบยอดคงเหลือของบัญชีคุมสินค้าสำเร็จรูป กับบัตรสินค้าสำเร็จรูปของแผนกคลังไฟ

แผนกบัญชีลูกหนี้ต้องจัดทำวงแยกอายุลูกหนี้ทุกสิ้นเดือน เพื่อดูว่าลูกหนี้รายใดที่ค้างชำระนานจะได้ติดตามทวงถามหนี้ และส่งสำเนาบัญชีลูกหนี้ให้ลูกหนี้ตรวจสอบเป็นครั้งคราว เพื่อจะได้มีข้อทักท้วงในกรณีที่มีข้อแตกต่าง

3. การควบคุมการจัดซื้อและพัสดุคงเหลือ

แผนกพัสดุ มีหน้าที่ในการจัดซื้อ รับของและเก็บรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งบันทึกการรับ-จ่ายพัสดุในบัตรพัสดุ ให้มีการควบคุมการจัดซื้อโดยกำหนดให้จัดทำใบสั่งซื้อและต้องได้รับการอนุมัติทุกครั้ง นอกจากนี้แผนกพัสดุจะต้องวางแผนการใช้พัสดุในแต่ละปี เพื่อกำหนดจำนวนและระยะเวลาในการสั่งซื้อแต่ละครั้งให้เหมาะสมกับปริมาณการใช้

แผนกพัสดุต้องส่งหลักฐานในการจัดซื้อและรับของให้แผนกบัญชีคุมสินค้า เพื่อบันทึกรายการรับ-จ่ายพัสดุในบัญชีคุมพัสดุ เพื่อเปรียบเทียบยอดคงเหลือของบัญชีคุมพัสดุกับบัตรพัสดุของแผนกพัสดุ

4. การควบคุมสินทรัพย์ถาวร

แผนกพัสดุ มีหน้าที่ในการจัดซื้อสินทรัพย์ถาวร และต้องร่วมกันกับฝ่ายที่ถือครองสินทรัพย์ถาวรตรวจสอบรับของ ให้มีการควบคุมสินทรัพย์ถาวรโดยจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ถาวร จัดทำบัญชีย่อยสินทรัพย์ถาวรแต่ละชิ้น กำหนดรหัสของสินทรัพย์ถาวร กำหนดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรให้เหมาะสม และตรวจนับสินทรัพย์ถาวร เป็นประจำเพื่อป้องกันมิให้หายหรือถ้าหายก็จะทราบได้ทันที

5. การควบคุมเงินสกรับและเงินสดจ่าย

เจ้าหนี้แผนกการเงินเพื่อดำเนินการควบคุมการรับ-จ่ายเงิน มีการกำหนดหน้าที่ที่แน่นอนสำหรับพนักงานการเงิน แยกหน้าที่รับและจ่ายเงินต่างหากจากกัน นอกจากการควบคุมเงินสกรับที่มีการควบคุมดูแลเกี่ยวกับเงินฝากธนาคาร การเบิกจ่ายเช็ค เจ้าหนี้ทะเบียนคุมต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานรับและจ่ายเงิน ตรวจสอบเงินสดคงเหลือโดยสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันการทุจริตของพนักงาน

6. การควบคุมต้นทุนการผลิต

ระบบบัญชีต้นทุนสำหรับโรงงานไฟฟ้ เสนอใหม่ คือ ระบบบัญชีผสมระหว่างระบบบัญชีต้นทุนคอนและระบบบัญชีต้นทุนงาน และจัดทำเอกสารซึ่งสามารถรวบรวมต้นทุนของวัตถุดิบ ค่าแรง และค่าใช้จ่ายโรงงานเพื่อความสะดวกในการนำข้อมูลไปบันทึกงานต้นทุนการผลิตซึ่งหาที่สามารถคำนวณหาต้นทุนต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดได้อย่างเหมาะสม และมีการเปรียบเทียบต้นทุนจริงกับต้นทุนที่ประมาณไว้ เพื่อวิเคราะห์ผลต่างหาสาเหตุแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

จากการใช้ระบบบัญชีที่เสนอใหม่ จะทำให้โรงงานไฟฟ้ กรมสรรพสามิต ได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. การจัดสายงานของโรงงานไฟฟ้ ซึ่งแสดงถึงการแบ่งส่วนงานและความรับผิดชอบ เพื่อให้มีการควบคุมภายในที่ดี
2. การจัดผังบัญชีและกำหนดรหัสบัญชี เพื่อความถูกต้องในการบันทึกรายการบัญชีต่าง ๆ ได้ถูกต้องและรวดเร็วขึ้น
3. มีระบบบัญชีต้นทุนที่เหมาะสมกับงานผลิตไฟฟ้และผลิตแบบพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการควบคุมการผลิตและคิดต้นทุนต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสม
4. มีระบบการควบคุมสินค้าคงเหลือ การขายและลูกหนี้ การจัดซื้อและเจ้าหนี้ การรับและจ่ายเงินสด รวมทั้งสินทรัพย์ถาวรต่าง ๆ
5. มีการออกแบบเอกสารบันทึกข้อมูลขั้นต้น เพื่อให้สามารถรายงานข้อมูลให้แก่ผู้บริหารและบุคคลภายนอกได้อย่างเหมาะสม

รายงานทางการเงินที่สำคัญของโรงงานไฟ กรมสรรพสามิต ได้แก่

1. งบการเงิน เป็นรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ทราบผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน และแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยงบการเงินมีส่วนประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้
 - 1.1 งบดุล (รูปที่ 51 หน้า 139) เป็นรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงฐานะการเงิน ณ วันใดวันหนึ่ง
 - 1.2 งบกำไรขาดทุน (รูปที่ 52 หน้า 141) เป็นรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง
 - 1.3 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน (รูปที่ 53 หน้า 143) เป็นรายงานที่แสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียนสำหรับช่วงเวลาหนึ่ง โดยจะแสดงรายการที่เป็นแหล่งที่มาและแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียนในช่วงเวลานั้น ๆ
2. รายงานฐานะเงินสดประจำวัน (รูปที่ 44 หน้า 121) เพื่อให้ทราบการเคลื่อนไหวของเงินสด เงินฝากธนาคารในแต่ละวัน
3. รายงานการขยายประจำเดือน (รูปที่ 55 หน้า 147) จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารทราบว่า การขยายประจำเดือนมีจำนวนเท่าใด เพื่อเปรียบเทียบกับประมาณการขยายที่ได้ตั้งไว้ และนำมาประมวลกับสถานการณ์การขยายในปัจจุบัน เพื่อหาแนวทางการขยายให้ทันต่อเวลา
4. รายงานต้นทุนการผลิตประจำเดือน (รูปที่ 56 หน้า 148) เพื่อให้ผู้บริหารได้รับทราบต้นทุนการผลิตสินค้าแต่ละชนิดว่าเป็นไปตามแผนการผลิต และสอดคล้องกับการขยายหรือไม่
5. รายงานการรายใช้วัตถุดิบ (รูปที่ 57 หน้า 149) จัดทำขึ้นเพื่อให้ทราบการเคลื่อนไหวของวัตถุดิบที่ใช้ในแต่ละเดือน และใช้ในการพิจารณาสิ่งข้อคลอจจนคิดตามหาสาเหตุความแตกต่าง เมื่อของสูญหายโดยเปรียบเทียบกับยอดตรวจนับวัตถุดิบคงเหลือ
6. รายงานสินค้าสำเร็จรูป (รูปที่ 58 หน้า 151) เป็นรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ทราบถึงต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปที่เกิดขึ้นจริงกับต้นทุนสินค้าสำเร็จรูปที่ประมาณไว้
7. รายงานการตรวจนับสินค้าคงเหลือ (รูปที่ 60 หน้า 153) เป็นรายงานที่สำรวจยอดคงเหลือของวัตถุดิบ และสินค้าสำเร็จรูป

8. รายงานขอลูกหนี้คงเหลือ (รูปที่ 26 หน้า 77) เป็นรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ทราบสถานการณ์ของลูกหนี้ และสามารถประมาณการรับเงินของโรงงานไฟ
9. รายงานออกเจ้าหนี้คงเหลือ (รูปที่ 33 หน้า 92) เป็นรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อจัดเตรียมเงินชำระเจ้าหนี้ หรือจัดการหาแหล่งเงินทุนให้เหมาะสม
10. สรุปผลการวิเคราะห์ผลต่าง (รูปที่ 81 หน้า 216) เป็นรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อเปรียบเทียบต้นทุนที่ผลิตจริงกับต้นทุนโดยประมาณ เพื่อวิเคราะห์ผลต่าง และหาทางแก้ไขปรับปรุง

อนึ่ง ความระบอบบัญชีที่กำหนดไว้แต่เดิมรายการบัญชีชื่อ "ค่าใช้จ่ายโรงงาน" ขอเสนอแนะให้เปลี่ยนมาเป็นรายการบัญชีชื่อ "ค่าใช้จ่ายในการผลิต" ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย